

ÖRGÜTLÜ KADINLARIN GİRİŞİMCİLİK POTANSİYELLERİNİN BELİRLENMESİ

Zeki BAYRAMOĞLU
Kemalettin AĞIZAN
Merve BOZDEMİR
Süheyla AĞIZAN

2020

as atlas
akademi

ÖRGÜTLÜ KADINLARIN GİRİŞİMCİLİK POTANSİYELLERİNİN BELİRLENMESİ

ISBN: 978-605-7839-43-5

© 1. Basım, Haziran 2020

© Copyright 2020, ATLAS AKADEMİ

Bu baskının bütün hakları Atlas Akademi'ye aittir.
Yayın evinin yazılı izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik,
mekânîk ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO: 15833

Kapak & Dizgi
Atlas Akademi

Baskı ve Cilt
Dizgi Ofset
Yeni Matbaacılar Sitesi Konya
Tel: 0332 342 07 42

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

BAYRAMOĞLU, Zeki – AĞIZAN, Kemalettin
BOZDEMİR, Merve, AĞIZAN, Süheyla
Girişim, Girişimci, Girişimcilik, Niğde, Niğde'nin Sosyo-Ekonomik Yapısı

Akademi Mah. Yeni İstanbul Cad.

No: 22 Selçuklu / KONYA

Tel: 0332 241 30 59

ÖNSÖZ

Ekonomilere dinamizm kazandıran ve gelişim hızını etkileyen birçok faktör söz konusudur. Doğal kaynaklar, nitelikli insan kaynağı, ileri teknoloji kullanımı, AR-GE yatırımlarına ayrılan bütçe, toplumun refah düzeyi ve tasarruf eğilimi gibi faktörler ekonominin canlandırılması ve büyümesine katkı sağlamaktadır. Bu katkı için girişimci ve girişimcilik faaliyetlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Girişimcilik son yıllarda kamu kurumları ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, özel sektör yatırımcıları ve üniversiteler tarafından üzerinde çalışılan güncel konulardan biridir. Girişimci ise yalnızca ekonomik değer yaratan bir faktör olmanın ötesinde bir kültüründe temsilcisi olması açısından dikkat çekmektedir. Tüm yönleriyle girişimcilik multidisipliner bir konu olup; ekonomi, sosyoloji, psikoloji, hukuk, işletme gibi bilim alanlarının doğrudan kapsamına girmektedir.

Girişimcilik faaliyetlerinin ve girişimci kişilik özelliklerinin farklı konularla farklı tanımlamalarla kapsamının genişletilmiş olması; toplumun önemli bir kesimini oluşturan kadınlar içinde yeni iş imkânlarının ya da alternatif çalışma alanlarının oluşumuna katkı sağlamaktadır. Özellikle 1980 sonrası yaşanan sosyo-ekonomik değişimler ve Neo-liberal politikaların işgücü piyasalarında neden olduğu dönüşümler kadınların istihdamına yönelik arz ve talep artışlarına katkı sağlayarak kadınlar açısından da girişimciliğin önemini artırmıştır.

Bu çalışma kapsamında; kadın girişimciliğine yönelik kavramsal tanımlamalar, dünyadan ve Türkiye'den derlenen ikincil verilerle kadın girişimciliği ve Niğde ilinde ikamet eden kadınların girişimciliğe yönelik bakış açıları birincil verilerle incelenmiştir. Çalışmanın girişimcilik ile ilgili yapılan araştırma, yayın ve diğer bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tüm okurlara faydalı olması ümidiyle...

Saygılarımızla...

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
TABLolar LİSTESİ	IV
ŞEKİLLER LİSTESİ	V
GİRİŞ	1
1. GİRİŞİMCİLİKLE İLGİLİ KAVRAMSAL TANIMLAMALAR	4
1.1. Girişim, Girişimci ve Girişimcilik Kavramları	4
1.2. Girişimciliğin Önemi	6
1.3. Girişimciliğin Tarihsel Gelişimi	7
1.4. Girişimcilik Göstergeleri	11
1.5. Girişimcilik Ekosistemi	24
1.6. Girişimcilikte Cinsiyet Ayrımı	35
1.7. Kadın ve Erkek Girişimciler Arasındaki Farklılıklar	36
1.8. Kadın Girişimciliği	40
1.9. Dünya’da Kadın Girişimciliği	42
1.10. Türkiye’de Kadın Girişimciliği	48
1.11. Kadın Girişimciliğinin Güçlendirilmesi	56
1.12. Kadın Girişimciliğini Yönlendiren Faktörler	57
1.13. Kadın Girişimciliğinde Karşılaşılan Sorunlar	58
2. MATERYAL ve METOT	61
3. NİĞDE’NİN SOSYO-EKONOMİK YAPISI	62
3.1. Niğde’nin Tarihçesi	62
3.2. Niğde’nin Coğrafi Yapısı	62
3.2.1. Şehrin Konumu	62
3.2.2. Yüzey Şekilleri	62
3.2.3. Bitki Örtüsü	63
3.2.4. İklim	63
3.3. Niğde’nin Demografik Yapısı	63

3.4.	Niğde'nin Tarımsal Yapısı	65
3.5.	Niğde Tarım Sektörü Potansiyeli	67
3.6.	Niğde İli Yatırım Alanları.....	73
4.	ARAŞTIRMA BULGULARI	75
4.1.	Kadınların Demografik Özellikleri	75
4.2.	Kadınların İş Hayatına Katılım Düzeyleri ve Finansal Özellikleri ...	77
4.3.	Kadınların Girişimcilik Hakkındaki Düşünceleri	85
4.4.	Kadınların Girişimciliğini Tetikleyen Faktörler.....	100
4.5.	Girişimcilik Potansiyellerinin Belirlenmesi.....	115
4.6.	Kooperatif ile İlgili Düşünceler	120
	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	126
	KAYNAKÇA	130

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Girişimciliğin Önemi	7
Tablo 2. Ülkelere ve Yıllara Göre Girişimcilik Davranış ve Tutumları.....	12
Tablo 3. Ülkelere ve Yıllara Göre Girişimcilik Ekosistemlerine Yönelik Tutumlar.	25
Tablo 4. Cinsiyet, Yaş Grubu, Eğitim Durumu ve İşgücü Durumuna Göre Eğitim-Öğretime Katılım (2007-2016)	38
Tablo 5. Hısrıç ve Peters'e Göre Erkek Girişimcilerle Kadın Girişimcilerin Karşılaştırılması	39
Tablo 6. Ronstadt'a Göre Erkek ve Kadın Girişimcilerin Karşılaştırılması	40
Tablo 7. 2015 Yılı Dünya Kadın Girişimciliği Endeksi	45
Tablo 8. Yıllar İtibariyle Cinsiyet ve İşteki Duruma Göre İstihdam Sayıları (Bin Kişi)	49
Tablo 9. Yıllar İtibariyle Sektörlere, Cinsiyete ve İşteki Durumuna Göre İstihdam Sayıları (Bin Kişi)	50
Tablo 10. Niğde'nin İdari Yapısı	64
Tablo 11. Niğde'nin İlçelere Göre Nüfus Varlığı	64
Tablo 12. Niğde Toplam Tarımsal Üretim Değeri ve Nüfus Başına Düşen Tarımsal Gelir	66
Tablo 13. Niğde'de Kişi Başına Düşen Milli Gelir	66
Tablo 14. Niğde'nin Arazi Varlığı	67
Tablo 15. Niğde'nin Arazi Varlığının İlçeler Üzerinden Dağılışı.....	67
Tablo 16. Niğde Arazisinin Kullanım Durumuna Göre Dağılımı	68
Tablo 17. Niğde Tarım Arazisinin Üretim Desenine Göre Dağılışı.....	68
Tablo 18. Niğde'deki Tarla Arazilerinin Ürün Desenine Göre Dağılımı	69
Tablo 19. Niğde'de Faaliyet Gösteren Çiftçilerin Sayısı	69
Tablo 20. Niğde Patates Üretim Alanı, Verim ve Üretim Miktarı	70
Tablo 21. Niğde Elma Üretim Alanı, Verim ve Üretim Miktarı	71
Tablo 22. Niğde Kiraz Üretim Alanı, Verim ve Üretim Miktarı.....	71
Tablo 23. Niğde Lahana Üretim Alanı, Verim ve Üretim Miktarı.....	72
Tablo 24. Yıllar İtibariyle Niğde'de Bulunan Hayvan Varlığı.....	72
Tablo 25. Niğde'de Yıllar İtibariyle Hayvansal Ürünlerin Üretim Tablosu	73

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Serbest Piyasa Girişimciliğine Geçiş Süreci	6
Şekil 2. Girişimciliğin Gelişim Süreçleri	9
Şekil 3. Girişimcilik Kavramının Gelişim Süreci	11
Şekil 4. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Fırsatları Algılama Düzeyi (%)	13
Şekil 5. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Yetenek Düzeyi (%)	14
Şekil 6. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Başarısızlık Korkusu Oranı (%)	15
Şekil 7. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Girişimcilik Potansiyelleri (%).....	15
Şekil 8. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu Kuluçka İşletme Oranı (%).....	16
Şekil 9. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu 42 Aydan Fazla İşletmelerin Oranı (%)	17
Şekil 10. 18-64 Yaş Arası Girişimcilerin Çalışma Etkinlikleri (%)	18
Şekil 11. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu Kuluçka İşletmelerde Motivasyon Etkisi (%)	19
Şekil 12. 18-64 Yaş Arası Kadın Nüfusunun Sahip Olduğu Kuluçka İşletme Oranı (%)	19
Şekil 13. 18-64 Yaş Arası Kadın Nüfusunun Fırsata Dayalı Algısının Oranı (%).....	20
Şekil 14. Kuluçka İşletme Sahibi Girişimcilerin 5 veya 6 Yıl Daha Fazla Katma Değer Yaratma Beklentilerinin Oranı (%)	21
Şekil 15. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu Kuluçka İşletmelerde Yenilik Düzeyi (%).....	21
Şekil 16. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu Kuluçka İşletmelerde Ticari Hizmet İşletmelerinin Oranı (%)	22
Şekil 17. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu İşletmelerde Statü Düzeyi (%)...23	
Şekil 18. 18-64 Yaş Arası Nüfusun Sahip Olduğu İşletmelerde İyi Bir Kariyer Seçimi Olarak Girişimciliğe Katılım Oranı (%).....	23
Şekil 19. Küçük ve Orta Ölçekli Girişimciler İçin Finansal Kaynakların (Öz Kaynak ve Borç) Varlığı (Hibeler ve Sübvansiyonlar Dâhil).....	26
Şekil 20. Kamu Politikalarının Girişimcilik Üzerindeki Yeterliliği	27
Şekil 21. Kamu Politikalarının (Vergiler ve Sübvansiyonlar) Girişimcilik Üzerindeki Yeterliliği	28
Şekil 22. Girişimcilere Doğrudan Destek Olan Kamu ve Özel Kurumların Varlığı ve Kalitesi	29
Şekil 23. Girişimciliğin Oluşturulmasında Temel Eğitim-Öğretim Programlarının Yeterlilikleri.....	30
Şekil 24. Girişimciliğin Oluşturulmasında Yüksek Öğretim Programlarının Yeterlilikleri.....	30
Şekil 25. Ükelere Göre Yeni Fırsatların Yaratılmasında Uygulanan Ar-Ge Programlarının Yeterlilikleri.....	31
Şekil 26. Girişimciler için Ekonomik, Teknik, Çevresel ve Hukuksal Altyapıların Yeterlilikleri	32
Şekil 27. Piyasalarda Yılda Yıla Değişim Düzeyi	33
Şekil 28. Yeni Firmaların Mevcut Pazarlara Girme Serbestliği	33

Şekil 29. Girişimcilerin Fiziksel ve Doğal Kaynaklara Erişim Kolaylıkları	34
Şekil 30. Girişimcilikte Kültürel ve Sosyolojik Normların Yeterlilikleri	35
Şekil 31. Kadın Girişimciliği Tipolojisi	41
Şekil 32. 2017 Yılında Ülkelere ve Cinsiyetlere Göre İşverenlerin Toplam İstihdam İçerisinde Payı (%).....	43
Şekil 33. 2015 Kadın Girişimcilik Skorları	44
Şekil 34. Toplam Girişimcilik ve Kadın Girişimciliğın Karşılaştırılması	46
Şekil 35. Ülkelerin Gelişmişlik Düzeyine Göre Kadın Girişimciler (%)	47
Şekil 36. Kadın Girişimcilerin Ülkelere Göre Risk Algıları	51
Şekil 37. Cinsiyete Göre Girişimcilerin Eğitime Erişimleri (%).....	52
Şekil 38. Cinsiyete Göre Finansmana Erişim (%).....	53
Şekil 39. Cinsiyete ve Ülkelere Göre Rol Model Girişimcilerin Oranı (%).....	54
Şekil 40. Cinsiyetlere ve Ülkelere Göre İstihdam İçerisinde Serbest Çalışanların Oranı (%)	55
Şekil 41. Cinsiyetlere ve Ülkelere Göre İstihdam İçerisinde Kendi İşine Sahip Olanların Oranı (%)	55
Şekil 42. Niğde Haritası	65
Şekil 43. Kadınların Eğitim Durumu	75
Şekil 44. Kadınların Yaş Durumu	76
Şekil 45. Kadınların Ürün Pazarlama Noktaları	78
Şekil 46. Kadının Çalışmasına İlişkin Düşünce Durumu	84
Şekil 47. Kadının Çalışmasının Etkileri	85
Şekil 48. Kendini Girişimci Olarak Görme Durumu.....	86
Şekil 49. Kadınların Girişimcilik Faaliyetine Katılım Oranları	86
Şekil 50. Kadınların Girişimcilik Faaliyetine Katılım Artışının Nedenleri.....	87
Şekil 51. Girişimci Olmadan Önce Çalışma Durumu	88
Şekil 52. Girişimci Olmadan Önce Çalışılan Meslekler	89
Şekil 53. Mesleki Deneyim Durumu.....	89
Şekil 54. Kendi İşlerini Kurmak İçin Eş / Aile İkna Etme Durumu.....	90
Şekil 55. Kadınların Ev İşleri İçin Destek Alma Durumu.....	91
Şekil 56. Kadınlar İçin Girişimciliğın Alternatifi	92
Şekil 57. Kadınların Girişimcilik İle İmaj Değışimi	92
Şekil 58. Girişimciliği Diğer Kadınlara Tavsiye Etme Durumu	93
Şekil 59. Kadınlar İçin İşle İlgili Gelecek Planı.....	94
Şekil 60. Üretim Tekniğı ve Ekonomisi ile İlgili Danışılan Bilgi Kaynakları	95
Şekil 61.İhtiyaç Duyulan Eğitim Konuları	96
Şekil 62. Kadınların En Son Kredi Kullanım Zamanı.....	97
Şekil 63. Kadınların Coğrafi İşaret Bilme Durumu	98
Şekil 64. Girişimcilerin İşletmelerinde Karşılaştıkları Sorunlar	99
Şekil 65. Tarımsal Girişimciliği Tetikleyen Ekonomik Sebepler.....	101
Şekil 66. Tarımsal Girişimciliği Tetikleyen Psikolojik Sebepler	103
Şekil 67. Tarımsal Girişimciliği Tetikleyen Sosyal Sebepler	103
Şekil 68. Girişimcilik Sonucunda Elde Edilen Faydalar	105

Şekil 69. Girişimcilik Amaçlarına Katılım Düzeyleri.....	107
Şekil 70. Girişimcilik Normları İle İlgili Düşünceler.....	108
Şekil 71. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Ekonomik Faktörler	109
Şekil 72. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Sosyal Faktörler	110
Şekil 73. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Yönetici Faktörü	111
Şekil 74. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Pazarlama Faktörü	112
Şekil 75. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Deneme Faktörü.....	113
Şekil 76. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Psikolojik Faktörler	114
Şekil 77. Tarımsal Girişimciliği Engelleyen Kültürel Faktörler	115
Şekil 78. Tarımsal Girişimcilik Potansiyelinin Belirlenmesi	116
Şekil 79. Tarımsal Girişimcilik Potansiyelinin Belirlenmesi (Devamı).....	117
Şekil 80. Kadın Girişimcilerin Kişilik Özellikleri.....	119
Şekil 81. Kooperatif Kelimesini Duyma Zamanı.....	120
Şekil 82. Kooperatif Hakkındaki Bilgilerin Kaynağı	120
Şekil 83. Kadınların Kooperatif Tanımlaması	121
Şekil 84. Katılım Sağlanan Eğitim Konuları.....	122
Şekil 85. Kadınların Eğitim Almak İsteddiği Konular.....	122
Şekil 86. Kooperatifin En Önemli Fonksiyonları.....	123
Şekil 87. Kooperatif ile İlgili Düşüncüler	124
Şekil 88. Kooperatif İle İlgili Düşüncüler (Devamı).....	125